Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Psykiatri och Samverkan
Fatmanur Dinler

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-08-05

HSN 2020-1230

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Överenskommelse kring hälso-, sjuk- och tandvård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet samt ersättning/avgift för läkarundersökning enligt LVU och hälsoundersökning

Ärendebeskrivning

Ärendet innehåller förslag att ingå överenskommelse med kommunerna i Stockholms län kring samverkan om hälso-, sjuk- och tandvård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Ärendet innehåller även förslag att hälsoundersökning enligt lag (2017:209) om hälsoundersökning av barn unga som vårdas utanför det egna hemmet samt läkarundersökning enligt lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av barn och unga (LVU) ska vara kostnadsfria enligt *Regelverk och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökning*.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Överenskommelse kring hälso-, sjuk- och tandvård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet
Samverkansrutiner gällande hälso-, sjuk- och tandvård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i psykiatriberedningen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Hälso-och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att teckna överenskommelse med kommunerna i Stockholms län kring samverkan om hälsa-, sjuk-och tandvård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.

2. Regionstyrelsen föreslås besluta föreslå regionfullmäktige fastställa förslag till att hälsoundersökningar enligt lag (2017:209) om hälsoundersökningar av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet samt läkarundersökningar enligt LVU ska vara kostnadsfria i *Regelverk och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökning*.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Sedan år 2017 har kommuner och regioner en skyldighet enligt socialtjänstlagen samt hälso- och sjukvårdslagen att ingå överenskommelser om samverkan för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Region Stockholm och Storsthlm har sedan 2019 arbetat med att ta fram en överenskommelse om samverkan kring hälso-, sjuk- och tandvård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.

Överenskommelsen förtydligar huvudmännens respektive och gemensamma ansvar för att säkerställa att barn och unga som placeras utanför det egna hemmet får tillgång till hälso-, sjuk- och tandvård på samma villkor som alla andra barn och unga.

Varje barn och ung person som är mellan 0-20 år har rätt att få en hälsoundersökning enligt lag (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Regionen ska erbjuda en hälsoundersökning på begäran av socialtjänsten. Överenskommelsen innehåller bland annat om hur samverkan ska ske vid hälsoundersökningar, läkarundersökningar och vid möte om samordnad individuell plan (SIP).

Underlaget har skickats ut på remiss vid två tillfällen till relevanta aktörer inom Region Stockholm och till länets kommuner.

I samband med att överenskommelsen beslutas behöver avgifterna för hälsoundersökningen samt läkarundersökning enligt LVU bli kostnadsfria genom en ändring i dokumentet för *Regelverk och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökning*.

Den 15 april 2017 infördes bestämmelser i socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) (HSL) om att kommuner och regioner ska ingå överenskommelser om samarbete i fråga om barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.

Forskning visar att placerade barn och unga som grupp har betydligt fler hälsoproblem än andra jämnåriga, de har också en hög överrisk för fysisk och psykisk ohälsa i vuxen ålder. Samarbete mellan huvudmännen genom överenskommelser bedöms vara en viktig åtgärd för att kunna åstadkomma mer jämlik vård för den här gruppen. Överenskommelsen syftar till att stärka barnrättsperspektivet, förtydliga ansvarsfördelningen och stärka samverkan mellan parterna. Syftet är också att utöka förutsättningarna för tidiga och förebyggande insatser.

Politisk ledningsgrupp för samverkan inom vård och omsorg (VIS) beslutade redan den 23 maj 2017 att uppdra åt Region Stockholm och Storsthlm att, i enlighet med ny lagstiftning från april 2017, skapa en överenskommelse gällande barn som vårdas utanför det egna hemmet. Arbetet försenades då Region Stockholm saknade personella resurser för uppdraget. Hösten 2019 kunde arbetet återupptas igen.

Under 2017 trädde även lag (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet i kraft. Regionen ska, utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och tandvårdslagen (1985:125), på initiativ av socialnämnden erbjuda en hälsoundersökning i anslutning till att vård utanför det egna hemmet av ett barn eller en ung person i åldern 18-20 år inleds. Överenskommelsen innehåller bland annat information om samverkan vid hälsoundersökningar samt läkarundersökningar enligt LVU.

Inom Region Stockholm har uppdraget fördelats ut till samtliga BUMM-mottagningar som har avtal med regionen för åldersgruppen 0-17 år samt till tre husläkarmottagningar för åldersgruppen 18-20 år.

I samband med att lagen om hälsoundersökning trädde i kraft gick Sveriges kommuner och regioner (SKR) ut med en rekommendation om att resultatet av hälsoundersökningen ska återkopplas till socialtjänsten kostnadsfritt. Medel har överförts till regionerna för att täcka dessa. I samband med att placering enligt LVU genomförs läkarundersökningar av vårdgivare i regionen. I dagsläget genomför regionens vårdgivare dessa läkarundersökningar. Enligt gällande praxis återkopplas dessa kostnadsfritt i och med överenskommelsen förtydligas detta. Med anledning av detta behövs konsekvensändringar i *Regelverk och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökning* göras för att detta ska bli kostnadsfritt.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget ger inga konsekvenser för på ekonomin för hälsoundersökningar, då detta regleras genom statliga medel till regionerna.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget om att ingå överenskommelsen bidrar till positiva konsekvenser för patientsäkerheten för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet i länet. Överenskommelsen är en del av arbetet till att fler barn och unga ska bli erbjudna hälsoundersökningar och få möjlighet att få kontakt med vården i tid.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget förväntas ge en mer jämlik och jämställd vård, då målgruppen enligt forskning har en sämre hälsa än andra jämnåriga.

Miljökonsekvenser
Förslaget förväntas ge oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förändringarna kan komma att innebära merarbete initialt innan nya rutiner blivit kända, men på sikt förväntas förslaget medföra ökad tydlighet och förenklad samverkan i samband med att barn placeras utanför det egna hemmet.

Johan Bratt
Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Johan Bratt, 2021-08-05